

Suomen Medisiinariliitto
Finlands Medicinarförbund
Finnish Medical Students' Association

KANDIN TYÖÖOPAS 2020

PUHEENJOHTAJAN TERVEISET

Arvon kollega,

Käsissäsi on Suomen Medisiinariliiton Kandin työopas (ent. Mini-VES), johon on jo totutusti ajan tasalla olevat lääketieteen kandidaatteja koskevat asiat kunnallisesta lääkärin virkaehtosopimuksesta ja KVTES:sta vuoden 2020 sopimuspäivityksin.

Kandin mielessä on ensimmäisinä kesinä varsin moni asia, luonnollisesti myös työehdot. Opas toivottavasti helpottaa kandidaatin kannalta oleellisten työehtoseikkojen löytämistä ja lisää nuorten kollegoiden tietoisuutta oikeuksistaan. VRK-kortti ja oikeudet työskennellä lääkärin sijaisena herättävät usein kysymyksiä ja oppaassa on myös näitä teemoja pyritty käsittelemään kansantajuisesti.

Töissäoppiminen on ammattimme kannalta ensiarvoisen tärkeää. Kaikkea ei voida yliopiston toimesta opettaa, ja toisaalta on laadukkaan edunvalvonnan työn tulosta, että amanuenssi- ja kandiakaisista töistä maksetaan korvausta. Suomessa on jo vuosia panostettu terveydenhuollossa työpaikkojen jatkokoulutukseen ja arkityössä oppimiseen. Näin valmistuva liseniaatti on töihin siirtyessään valmiimpi kohtaamaan eteen tulevat tapaukset.

Perusopinnot antavat hyvän pohjan lääkärin sijaisena toimimiseksi, mutta oma rajallisuus on kuitenkin hyvä muistaa. Oikeus riittävään ohjaukseen ja avun pyytämisen mahdollisuus ovat työuran kaikissa vaiheissa tärkeitä.

Amanuenssuurit ovat useimmille ensimmäinen työ potilaiden parissa. Ne ovat mitä mainioin mahdollisuus tutustua eri erikoisaloihin ja laajasti lääkärin työhön olematta kuitenkaan potilaan hoidosta vastuussa.

Neljän vuoden työn jälkeen pääsee kandi lääkärin sijaisen töihin. Harvoin elämässä on yhtä jännittävää hetkeä kuin ensimmäinen kohdattu potilas hoitavan lääkärin asemassa. Töissä oppia karttuu viikossa saman verran kuin koko lukuvuonna koulunpenkillä. Terveyskeskusten ovet ja päivystyksen kiire avautuu viiden vuoden uurastuksen jälkeen mahdollistaen jo hyvin laajan työnkuvan. Töissä oppii hyvin paljon lääketieteestä, mutta paljon myös mm. terveydenhuollonjärjestelmästä, potilastietojärjestelmistä sekä ehkä etenkin moniammatillisessa ympäristössä työskentelemisestä.

Muistakaa nauttia kandiakaisista töistä hyvässä ohjauksessa! Vaikean kysymyksen osuessa kohdalle, oli sitten ennen töiden alkua tai niiden aikana, niin on kandin tukena Kandin työopas, Medisiinariliitto ja Lääkäriliitto. Riittävän levon ja loman merkitystä ei mielenkiintoisten töiden ohella voi liikaa korostaa.

Tsemppiä töihin toivottaen,

Riku Metsälä
Puheenjohtaja
Suomen Medisiinariliitto

TOIMITUKSEN TERVEISET

Hei kandi!

Toimituksen hommat ovat nyt paketissa ja Sinulla on käsissä päivitetty Kandin työopas vuosimallia 2020 - olipahan urakka! Kandin työopas 2020 pyrkii tiivistämään viransijaisina toimivia kandeja koskevia ydinkohtia Kunnallisesti virkaehtosopimuksesta (KV-TES) sekä sen alaisesta lääkärisopimuksesta (LS). Koska varsinaisten opusten läpikäyminen parin kuukauden työrupeamaa ajatellen voi tuntua raskaalta ja hankalalta, Medisiinariliitto on jo useamman vuoden ajan toimittanut tätä ”tiivistelmää” siinä toivossa, että tämä olisi hiukan helpommin lähestyttävä mutta silti informatiivinen paketti.

Lääkärisopimus koskee kuntien ja kuntayhtymien palveluksessa toimivia lääkäreitä - siis myös lääkäreitä sijaistavia lääketieteen kandidaatteja. Ensimmäisistä lääkärintöistä lähtien on tärkeää olla perillä niin omista oikeuksista kuin velvollisuuksista työntekijänä. Kun tuntee pääpiirteet työehtosopimuksesta, osaa kandi myös perustellusti vedota oikeisiin asioihin ja tahoihin, mikäli epäselviä tilanteita esimerkiksi palkkauksen tai työajan tiimoilta pääsisi syntymään. Lisäksi oppaaseen on koostettu kandiin työoikeuksia koskeva kappale sekä tietoa VRK-kortin hakemisesta.

Kevät 2020 meni koronamylytyksessä, mutta samalla ammattiliitot sekä kuntatyönantaja kävivät kovaa vääntöä 31.3.2020 rauenneesta KV-TES:sta. Lopullinen sopu saavutettiin vasta toukokuun lopussa valtakunnansovittelijan avustuksella ja varsinainen uunituore Lääkärisopimus 2020-2021 saapui kesäkuussa 2020. Nykyinen sopimus on voimassa 1.4.2020-28.2.2022 ja sisältää muun muassa yleiskorotukset 1.8.2020 ja 1.4.2021. Keskimäärin palkat nousevat sopimuskauden aikana 3 %.

Lääkärisopimuksessa suurimmat muutokset tulivat uuden työaikalain kautta. Lääkäreiden säännöllinen työaika pysyy 38 h 15 minuutissa. Työaikalain vuorokausilevon pääsääntönä on, että jokaisen työvuoron alkamista seuraavan 24 tunnin aikana on lääkärille annettava 11 tunnin keskeytymätön lepoaika. Tästä johtuen työvuoro voi olla maksimissaan 13 tuntia muutamin poikkeuksin, jotka Lääkärisopimuksessa erotellaan. Tämä on täysin uusi lisäys ja tuo omat haasteensa paikoittain päivystyksen uudelleen organisointiin. Säännöllistä työaika voidaan uuden sopimuksen myötä työnantajan päätöksellä sijoitella ma-to klo 7.30-20 ja pe klo 7.30-18 väleille. Laajemmasta sijoittelusta maksetaan asianmukainen korvaus.

Toivottavasti oppaasta on Sinulle hyötyä töihin mentäessä! Tarkempaa tietoa työskentelyä koskevista lakipykälästä ja sopimuksista löytyy sekä Valviran, Kuntatyönantajien että esimerkiksi Lääkäriliiton nettisivuilta.

Tsemppiä töihin!

Kandin työoppaan toimitus

SISÄLLYSLUETTELO

PUHEENJOHTAJAN TERVEISET	2
1. AMANUENSSIT	5
1.1. TYÖAIKA.....	5
1.2. PERUSPALKKAUS.....	5
1.3. LOMAKORVAUKSET JA LOMARAHA.....	5
2. SAIRAALALÄÄKÄRIT	6
2.1 TYÖAIKA.....	6
2.1.1 <i>Laajennettu säännöllinen työaika</i>	6
2.1.2 <i>Arkipyhien vaikutus työaikaan</i>	7
2.2 PERUSPALKKA.....	7
2.2.1 <i>Tuntipalkan laskeminen</i>	7
2.3 LÄÄKÄRINTODISTUS- JA LAUSUNTOPALKKIOT.....	7
2.4 KLIININEN LISÄTYÖ JA YLITYÖ.....	8
2.5 PÄIVYSTYS.....	8
2.5.1 <i>Työpaikkapäivystys</i>	9
2.5.2 <i>Poikkeava työpaikkapäivystys ja vapaamuotoinen päivystys</i>	10
2.6 LOMAKORVAUKSET JA LOMARAHA.....	11
2.7 SAIRAUSSPOISSAOLO.....	12
3. TERVEYSKESKUSLÄÄKÄRIT	12
3.1 TYÖAIKA.....	12
3.1.1 <i>Laajennettu säännöllinen työaika</i>	13
3.1.2 <i>Arkipyhien vaikutus työaikaan</i>	13
3.2 PERUSPALKKA.....	13
3.2.1 <i>Tuntipalkan laskeminen</i>	14
3.3 TOIMENPIDEPALKKIOT, TODISTUS- JA LAUSUNTOPALKKIOT.....	14
3.4 KLIININEN LISÄTYÖ JA YLITYÖ.....	15
3.5 PÄIVYSTYS.....	15
3.5.1 <i>Työpaikkapäivystys</i>	16
3.5.2 <i>Poikkeava työpaikkapäivystys ja vapaamuotoinen päivystys</i>	17
3.5.3 <i>Toimenpidepalkkiot päivistyksen aikana</i>	18
3.6 LOMAKORVAUKSET JA LOMARAHA.....	18
3.7 SAIRAUSSPOISSAOLO.....	19
3.8 TERVEYSKESKUSTYÖTÄ - FIRMAN KAUTTA VAI SUORALLA SOPIMUKSELLE?.....	19
3.8.1 <i>Sairauspoissaolot</i>	20
3.8.2 <i>Työaika</i>	20
3.8.3 <i>Toimenpidepalkkiot</i>	20
4. TOIMENPIDELUOKITUKSET JA -PALKKIOT TERVEYSKESKUKSESSA	20
5. LÄÄKETIETEEN OPISKELIJAN TOIMIMINEN LAILLISTETUN AMMATTIHENKILÖN TEHTÄVÄSSÄ - VALVIRA	21
6. TERVEYDENHUOLLON AMMATTIKORTTI	22
6.1 KORTINHANKINTAPROSESSI (4. VSK):.....	23
6.2 KORTINHANKINTAPROSESSI (5. VSK JA 6. VSK):.....	23
6.3 MAHDOLLISIA SYITÄ VARMENNEKORTIN TOIMINNAN LAKKAAMISELLE OVAT:.....	23
6.4 ULKOMAAT: VALVIRAN OIKEUKSIEN HAKEMINEN JA KORTINHANKINTAPROSESSI.....	24
7. TOIMENPIDELUETTELO	25

1. AMANUENSSIT

1.1. Työaika

Amanuenssi on lääkäriharjoittelija, eikä häneen sovelleta Lääkärisopimuksen määräyksiä. Amanuenssin työehdot perustuvat KVTES:een. Amanuenssin säännöllinen työaika on 38 h 45 min/viikko ja 1.9.2020 alkaen 38 h 15 min. Esimerkiksi ruokatunti ei kuulu työaikaan, ellei paikallisesti ole muuta sovittu.

1.2. Peruspalkkaus

Amanuenssin vähimmäispalkka on 1.4.2019 alkaen 1 611,53 euroa, 1.8.2020 alkaen 1 637,53 euroa, 1.4.2021 alkaen 1 653,91 euroa. Huomioithan, että kyseessä on kuukausipalkka, eli jos amanuenssuuri kestää esimerkiksi 4 täyttä viikkoa täyden kuukauden sijaan, on myös maksettu palkka suhteutettuna tähän.

1.3. Lomakorvaukset ja lomarahat

Lomakorvaus muodostuu siten, että vuosilomapäiviä kertyy työssäolokuukautta kohti tietty määrä vaihdellen työsuhteen pituuden ja työkokemuksen mukaan. KVTES:n mukaan alle vuoden mittaisista työ- ja virkasuhteista saa vuosilomapäiviä seuraavasti:

Töissä 1 kk: 2 päivää

Töissä 2 kk: 4 päivää

Töissä 3 kk: 5 päivää, kun työkokemusta kyseiseltä alalta on alle 15 vuotta

Lomapäiviin oikeuttaa kalenterikuukausi, jonka aikana työntekijä on ollut töissä vähintään 35 h tai 14 työpäivää JA kuukauden aikana yhtäjaksoinen palvelussuhde on kestänyt vähintään 16 kalenteripäivää. Nämä lomapäivät jäävät kandeilla usein lyhyiden työsuhteiden vuoksi käyttämättä, vaikkakin lomapäivien käyttö on sopimuskohtaista. Työnantajan tulee maksaa pitämättömät lomapäivät työsuhteen päätyttyä lomakorvauksena. Lomakorvaus lasketaan jakamalla lomakorvauksen laskemisajankohdan varsinainen kuukausipalkka luvulla 20,83 ja kertomalla se pitämättömien vuosilomapäivien lukumäärällä.

Lomakorvauksen lisäksi jokaiselta täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta saadaan myös lomarahat, joka lyhyissä työsuhteissa on 4 % maksetuista palkoista. Lomarahat on mahdollista saada myös vapaana, mutta kuten vuosilomapäivienkin kohdalla, kandeilla saavat yleensä nämä etuudet rahana lyhyet työsopimukset huomioiden.

Ansiotuloksi katsottavat lomakorvaukset maksetaan työsuhteen päätyttyä, mikä kannattaa huomioida opintotuen tuloarajaa laskiessa.

Esimerkki

Suoritat kuukauden amanuenssuurin työpaikassa, jossa palkkasi on KVTES:n määrittämä vähimmäispalkka. Yhden kuukauden työsuhteesta kertyy käytännössä 2 vuosilomapäivää. Vuosilomien määräytyminen on selvitetty tarkemmin KVTES:ssa. Lomakorvaus yhdeltä kuukaudelta on siis: $(1637,53 \text{ €} / 20,83) \times 2 = 157,23 \text{ €}$. Lomarahaksi tulee $1637,53 \text{ €} \times 0,04 = 65,5 \text{ €}$. Palkaksesi tulee siis $1637,53 \text{ €} + 157,23 \text{ €} + 65,5 \text{ €} = 1\ 860,26 \text{ €}$

2. SAIRAALALÄÄKÄRIT

2.1 Työaika

Sairaalalääkärin työaika on 38 h 15 min/viikko tai keskimäärin em. tuntimäärä viikossa tasoittumisjaksoa kohden. Enimmäistyöaika 12 kk aikana sisältäen kaikki työt, myös ylityöt, on 48 h x 48 vko. Työpäivään kuuluu puolen tunnin työaikaan kuulumaton ruokatauko ja mikäli työvuoro kestää yli 10 h, niin on oltava uusi mahdollisuus ruokailla 15-20 min kahdeksan tunnin työssäolon jälkeen. Työaikaan kuulumattomalla ruokatauolla työpaikalta on lupa poistua. Usein lääkärit ruokailevat myös ensimmäisen ruokailun työaikana, jolloin sen pituus on 15-20 min. Päivittäin kuuluu myös yksi 10 min palautumistauko (esim. kahvitauko), jolloin työpaikalta ei saa poistua.

2.1.1 Laajennettu säännöllinen työaika

Säännöllistä työaika voidaan työnantajan päätöksellä sijoitella ma-to klo 7.30-20 välille ja pe klo 7.30-18 välille. Tästä laajemmasta työajan sijoittelusta maksetaan laajennetun toiminnan korvauksena 5-6 % tehtäväkohtaisesta palkasta, mikäli työvuoroja on 1-2 ja 7-9 % tehtäväkohtaisesta palkasta, mikäli työvuoroja on 3-5 kalenterikuukaudessa. Lisäksi klo 18-22 välisenä aikana tehdystä laajennetusta säännöllisestä työstä maksetaan iltatyökorvaus 15% korottamattomasta tuntipalkasta. Laajennettuja työvuoroja voi olla työnantajan määräämänä enintään viisi kertaa kuukaudessa. Mikäli lääkäri itse haluaa tehdä laajennettuja työvuoroja enemmän, se on sovittava erikseen työnantajan kanssa.

Päivystys ja kiirevastaanotto eivät ole em. laajennetun toiminnan työtä eli esim. klo 16 eli perinteisen virka-ajan päättymisen jälkeen voi kaksi lääkäriä samassa työpaikassa tehdä eri hommia: toinen tekee yhä säännöllistä työaika (esim. klo 10-18) ja toinen jo päivystää (klo 16-22).

2.1.2 Arkipyhien vaikutus työaikaan

Pitkäperjantain, toisen pääsiäispäivän, helatorstain ja juhannusaaton sisältävillä sekä niillä viikoilla tai työaikajaksoilla, joilla uudenvuodenpäivä, loppiainen, vapunpäivä, itsenäisyyspäivä, jouluaatto, joulupäivä tai tapaninpäivä sattuu muuksi päiväksi kuin lauantaiksi tai sunnuntaiksi, työviikon tai työaikajakson säännöllinen työaika on 7 tuntia 39 minuuttia normaalia lyhyempi. Mikäli samalle työaikajaksolle sattuu kaksi tai useampi edellä mainituista arkipyhistä, on työaika sillä viikolla kutakin yllämainittua arkipyhää kohden em. tuntimäärää lyhyempi.

Tätä kohtaa ei sovelleta, mikäli palvelussuhde ei kestä yhtään täyttä työviikkoa/työaikajaksoa (esimerkiksi alle viikon mittaiset sijaisuudet pyhien ympärillä).

2.2 Peruspalkka

Vähimmäiskuukausipalkka 1.8.2020 alkaen:

Lääketieteen kandidaatti: 2 549,19 €

Peruspalkka hoidettavasta lääkärin virasta/tehtävästä riippumatta.

Laillistettu lääkäri: 3 417,91 €

Laillistettu lääkäri, vähintään 3 vuotta* laillistetun lääkärin tehtävässä/virassa:
3 915,39 €

*Palvelusaika lasketaan KVTES:n työkokemuslisämääräysten mukaan. Hyväksytyksi palveluksi luetaan kuitenkin vain laillistettuna lääkärinä työskentely (ei siis kandi-aikaa). Jo suoritetuista palveluista on esitettävä työtodistukset työnantajalle.

2.2.1 Tuntipalkan laskeminen

Lisä-, yli-, ilta-, yö-, lauantai-, sunnuntai- ja aattotyön sekä päivystyskorvausten rahakorvausten laskemiseksi tarvittava tuntipalkka sairaalalääkäreille saadaan jakamalla kalenterikuukauden varsinainen palkka luvulla 163.

2.3 Lääkärintodistus- ja lausuntopalkkiot

Lääkärille maksetaan palkkio sellaisista lääkärintodistuksista ja -lausunnoista, jotka eivät liity potilaan hoitoon. Tätä palkkiota ei makseta lääketieteen opiskelijoille. Todistus tai lausunto on hoitoon liittyvä (ei siis palkkioon oikeuttava), kun se annetaan hoidettavana tai tutkittavana olevalle potilaalle

1. työnantajalta haettavaa sairauslomaa varten
2. toiseen sairaanhoitolaitokseen pääsemistä varten, tai
3. sairauden hoidon vuoksi tarpeellisen lääkinnällisen toimenpiteen suorittamista varten.

Palkkion suuruus on 14,19 - 24,33 € riippuen todistuksen tai lausunnon luonteesta. Alan erikoislääkärille maksetaan palkkio 50 %:lla korotettuna.

2.4 Kliininen lisätyö ja ylityö

Lisäksi sairaalassa on muita lisäpalkkausjärjestelmiä kuten kliininen lisätyö, mutta niitä ei kandeihin sovelleta. Jos haluat niistä lisätietoa, suosittelemme tutustumaan Lääkärisopimukseen tai ottamaan yhteyttä työpaikkasi luottamusmieheen.

Jos joudut tekemään ylitöitä, kannattaa etukäteen selvittää, miten ylitöistä kyseisessä työpaikassa maksetaan. Lääkärisopimuksen mukaan korvattavaa ylityötä on työnantajan aloitteesta tehtävä normaalin työajan ylittävä työ, joka ei ole päivystystyötä eikä kliinistä lisätyötä. Ylityökorvauksena maksetaan kultakin ylityötunnilta 50 %:lla korotettu tuntipalkka tai annetaan vastaava aika vapaa-aikana. Käytännössä ylitöiden maksaminen ei ole aina näin yksinkertaista vaan epäselvyyttä voi olla esimerkiksi siitä, mikä määrittää työnantajan aloitteesta tehtäväksi työksi. Lähtökohtaisesti ylityön edellytys on kirjallinen, etukäteen annettu määräys. Kandidit ovat ymmärrettävästi alkuun hieman hitaampia työntekijöitä, joten ylitöitä saattaa tästä syystä kertyä. Tästä on hyvä keskustella työnantajan kanssa heti alkuun, jotta välttyään ikäviltä yllätyksiltä!

2.5 Päivystys

Päivystyksellä tarkoitetaan työnantajan määräykseen perustuvaa lääkärin olemista työpaikalla tai muualla valmiina työskentelemään säännöllisen työaikansa ulkopuolella. Päivystys on kiireellistä hoitoa ja hoidon arviointia, jota ei voida siirtää ilman hengenvaaraa tai terveydellistä haittaa. Selvitä, kuuluuko sinulle päivystysvelvollisuutta. Sairaalapäivystys jaetaan kolmeen eri tyyppiin: työpaikkapäivystykseen, poikkeavaan työpaikkapäivystykseen ja vapaamuotoiseen päivystykseen. Seuraavassa kuvataan kunkin ominaispiirteitä ja palkkausta.

Lääkärinä ei ilman suostumustaan tule velvoittaa päivystämään työpaikkapäivystyksenä yli 5 krt/kk eikä yli 85h/kk eikä vapaamuotoisena päivystyksenä yli 6krt/kk. Työaikalain pääsäännön mukaan kunkin työvuoron alkamisesta seuraavan 24 h aikana tulee lääkärin saada vähintään 11 h keskeytymätön lepo, mikä käytännössä tarkoittaa korkeintaan 13 h työvuoroa. Lääkärisopimuksessa sovittiin kahdesta poikkeustilanteesta. Jos työrupeaman aikana klo 23-08 välillä on vähintään 3 tunnin, työaikaan kuuluva keskeytymätön lepoaika, voidaan vuorokausilepo jättää kokonaan antamatta ja antaa se korvaavana lepoaikana. Toinen vastaava tilanne on silloin, jos kyse on korkeintaan klo 23 asti jatkuvasta yhteispäivystyksestä tai jaetusta työpaikkapäivystyksestä. Mikäli vuorokausilepo jää jostain syystä saamatta, on työnantaja korvattava se lepoaikana niin pian kuin mahdollista, mutta maksimissaan 14 vrk kuluessa. Korvaavaa viikkolepoa ei voida antaa ilman lääkärin suostumusta rahana, vaan se tulisi lähtökohtaisesti korvata lyhentäen säännöllistä työaikaa vastaavalla tuntimäärällä. Tarkempaa tietoa uusista työaikalain kuvioista löytyy Lääkärisopimuksesta.

Raskaana oleva viranhaltija tulee vapauttaa klo 23-06 välisestä yötyöstä.

2.5.1 Työpaikkapäivystys

Työpaikkapäivystyksellä tarkoitetaan ympärivuorokautista tai osavuorokautista päivystystä, jota lääkäri on kummassakin tapauksessa määrätty suorittamaan työpaikalla. Yleensä suurin osa keskussairaaloitten päivystyksistä on työpaikkapäivystystä. Lääkäriä ei ilman hänen suostumustaan tule velvoittaa päivystämään työpaikkapäivystyksenä yli 5 krt/kk eikä yli 85 h/kk.

Työpaikkapäivystyksen päivystyskorvaukset

Terveyskeskus- ja sairaalalääkärille maksetaan säännöllisen työajan lisäksi tehdyn työpaikkapäivystyksen tunneilta sekä vapaamuotoisen päivystyksen että poikkeavan työpaikkapäivystyksen aktiiviyötunneilta taulukon 4 mukaisella kertoimella korotettu varsinaisesta palkasta laskettu tuntipalkka (kts. kohta 2.2.1. tuntipalkan laskemisesta) tai annetaan vastaava vapaa-aika. Rahakorvaus kultakin päivystystunnilta riippuu siis viikonpäivästä ja vuorokaudenajasta.

Taulukko 1. Työpaikkapäivystyksestä maksetaan alla olevan taulukon mukaisella kertoimella korotettu tuntipalkka tai annetaan vastaava vapaa-aika.

	Klo 0-8	Klo 8-15	Klo 15-18	Klo 18-22	Klo 22-24
Maanantai	3	-	1,75	1,75	2,5
Tiistai-Torstai	2,5	-	1,75	1,75	2,5
Perjantai	2,5	-	1,75	2,25	3
Lauantai-Sunnuntai*	3	2,25	2,25	2,25	3

*sekä juhlapyhät, niiden aatot klo 18 alkaen, juhannusaatto ja muuksi päiväksi kuin sunnuntaiksi sattuva jouluaatto. Sairaalassa päivystyskorvaukset maksetaan käytännössä automaattisesti kaikki rahana seuraavan kuukauden palkanmaksun yhteydessä. Lääkärisopimuksen työaikakorvaukset voidaan antaa myös vapaa-aikakorvauksena, mutta silloin pidetty päivystysvapaa vähennetään palkasta jälkepäin.

Mikäli lääkäri on ollut klo 23 jälkeen tekemässä työpaikkapäivystystä, seuraava työpäivä (ma-pe) on vapaata joko kokonaan tai osittain siten, että työpäivän pituus on enintään työtehtävien vaihtoon mahdollisesti kuluva aika (1/2 - 2 h). Tältä työpäivältä vähennetään vajaaksi jäävien tuntien palkka korottamattomana tuntipalkkana. Säännöllisestä työajasta maksetaan työtunteja vastaava tuntipalkka.

Esimerkki

Kaisa Kandin työpaikalla maksetaan kandeille LS:n määrittämää sairaalalääkärin vähimmäispalkkaa eli 2 549,19 € euroa. Tästä laskettuna perustuntipalkka on $2549,19 \text{ €} / 163 = 15,64 \text{ €}$. Kaisa päivystää työpaikkapäivystystä tiistai-keskiviikkoyönä klo 15-08. Hän saa siis klo 15-22 (7 tuntia) päivystetyistä tunneista kertoimella 1,75 korotettua palkkaa, ja klo 22-08 (10 tuntia) päivystetyistä tunneista kertoimella 2,5 korotettua palkkaa. Näin ollen Kaisalle maksetaan $7 \text{ h} \times 1,75 \times 15,64 \text{ €/h}^* + 10 \text{ h} \times 2,5 \times 15,64 \text{ €/h}^* = 582,56 \text{ €}$

*desimaalit huomioitu perustuntipalkassa

2.5.2 Poikkeava työpaikkapäivystys ja vapaamuotoinen päivystys

Poikkeava työpaikkapäivystys tarkoittaa työpaikalla tehtävää päivystystä, jossa aktiiviyön määrä on vähäinen, noin 20 % - 40 %. Tällaisten päivystystehtävien määrä on vähenemään päin. Kaikki työpaikalla oloaika, myös ei-aktiivinen aika, lasketaan työajaksi. Ei-aktiivisiin tunteihin voidaan soveltaa ns. Opt-out -menettelyä, jolloin työnantaja ja lääkäri voivat sopia, ettei ei-aktiivista päivystysaikaa huomioida työajan enimmäismäärän laskennassa. Sairaaloissa poikkeava työpaikkapäivystys tulee kysymykseen lähinnä silloin, kun työpaikan ulkopuolella tapahtuvaa vapaamuotoista päivystystä ei lainsäädännössä tai potilasturvallisuuden vuoksi katsota riittäväksi.

Vapaamuotoisella päivystyksellä tarkoitetaan päivystystä, jota ei suoriteta työpaikalla, eli toisin sanottuna päivystetään etänä puhelimen päässä. Lääkäri on tällöin velvollinen tulemaan kutsuttuna työpaikalle työnantajan määrittelemän enimmäisajan kuluessa. Tätä käytetään esimerkiksi monien pienten erikoisalojen päivystyksissä. Lääkäriä ei ilman suostumustaan tule velvoittaa päivystämään vapaamuotoisena päivystyksenä yli 6 krt/kk.

Peruskorvaus

Poikkeavasta työpaikkapäivystyksestä ja vapaamuotoisesta päivystyksestä peruskorvauksen voi saada rahana ja/tai vapaa-aikana. Rahakorvauksen muodostuminen on esitetty alla olevassa taulukossa ja se määräytyy varoajan ja päivystysajankohdan mukaan. Rahakorvaus lasketaan perustuntipalkasta. Peruskorvausprosentit eivät ole kiinteitä vaan vähimmäismääräyksiä. Lääkärisopimus ohjaa paikallisesti nostamaan prosenttia muun muassa varallaolon sitovuuden ja toistuvuuden perusteella. Käytännössä muussa työpaikkapäivystyksessä lääkärille määrätty valmiusaika on aina selvästi 30 minuuttia lyhyempi, mikä otetaan korottavana huomioon peruskorvauksen prosenttia määritettäessä. Viikonloppukorvaus maksetaan perjantaista, arkipyhää tai joului- ja juhannusaattoon edeltävästä arkipäivästä klo 18 maanantaihin tai seuraavaan arkipäivään klo 8. Lisäksi vapaamuotoista päivystystä tekeville lääkärille, joka joutuu saapumaan sairaalaan, korvataan matkakulut kotiosoitteesta sairaalaan omalla autolla tai taksilla.

Taulukko 2. Lääkärin päivystyksen valmiusajat

	Lääkärille määrätty valmiusaika	
	Enintään 30 min	Yli 30 min
Arkipäivä	>25%	>19%
Viikonloppu	>36%	>26%

Aktiiviyökorvaus

Poikkeavan työpaikkapäivystyksen ja vapaamuotoisen päivystyksen muuttuessa aktiiviyöksi aktiiviyötunneilta maksetaan ajankohtaa vastaavan tavanomaisen työpaikkapäivystyksen tuntipalkka (taulukko 1) tai annetaan vastaavasti korotettu vapaa-aika. Mikäli vapaamuotoisen päivystyksen aktiiviyö kestää alle tunnin, suoritetaan aktiiviyöstä aktiiviyökorvaus yhdeltä tunnilta. Jos saman tunnin aikana on useampia aktiiviyöpätkiä, niin maksetaan yhden tunnin korvaus.

Saman tunnin tarkastelu tehdään kronologisessa järjestyksessä aktiiviyörupeaman alkamisesta eteenpäin. Poikkeavan työpaikkapäivystyksen aktiivipäivystysaika alkaa siitä, kun päivystäjä kutsun saatuaan lähtee välittömästi työhön. Vapaamuotoisen päivystyksen aktiivipäivystysaika alkaa hetkestä, kun lääkäri saapuu päivystyspisteeseen. Aktiivipäivystysaika päättyy, kun työ on suoritettu.

Puhelinkonsultaatiot ja päivystykseen sisältyvä etäkonsultaatio

Puhelinkonsultaatioon ja päivystykseen liittyvään etäkonsultaatioon käytetty aika katsotaan aktiiviyöajaksi todellisen keston mukaan. Korvaus siitä maksetaan työpaikkapäivystyksen taulukon mukaan. Puhelinkonsultaatiokorvausta ei erikseen makseta, mikäli saman tunnin aikana on aktiiviyötä.

2.6 Lomakorvaukset ja lomarahat

Lomakorvaus muodostuu siten, että vuosilomapäiviä kertyy työssäolokuukautta kohti tietty määrä vaihdellen työsuhteen pituuden ja työkokemuksen mukaan. KVTES:n mukaan alle vuoden mittaisista työ- ja virkasuhteista saa vuosilomapäivä seuraavasti:

Töissä 1 kk: 2 päivää

Töissä 2 kk: 4 päivää

Töissä 3 kk: 5 päivää, kun työkokemusta kyseiseltä alalta on alle 15 vuotta

Lomapäiviin oikeuttaa kalenterikuukausi, jonka aikana työntekijä on ollut töissä vähintään 35 h tai 14 työpäivää JA kuukauden aikana yhtäjaksoinen palvelussuhde on kestänyt vähintään 16 kalenteripäivää. Nämä lomapäivät jäävät kandeilla usein lyhyiden työsuhteiden vuoksi käyttämättä, vaikkakin lomapäivien käyttö on sopimuskohtaista. Työnantajan tulee maksaa pitämättömät lomapäivät työsuhteen päätyttyä lomakorvauksena. Lomakorvaus lasketaan jakamalla lomakorvauksen laskemisajankohdan varsinainen kuukausipalkka luvulla 20,83 ja kertomalla se pitämättömien vuosilomapäivien lukumäärällä.

Lomakorvauksen lisäksi jokaiselta täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta saadaan myös lomaraha, joka lyhyissä työsuhteissa on 4 % maksetuista palkoista. Lomaraha on mahdollista saada myös vapaana, mutta kuten vuosilomapäivienkin kohdalla, kandit saavat yleensä nämä etuudet rahana lyhyet työsopimukset huomioiden.

Ansiotuloksi katsottavat lomakorvaukset maksetaan työsuhteen päätyttyä, mikä kannattaa huomioida opintotuen tuloarajaa laskiessa.

2.7 Sairauspoissaolo

Myös kandi voi sairastua lyhyenkin työjakson aikana. Monesti lyhyet poissaolot (1-3vrk, paikoittain pidemmätkin jaksot) onnistuvat työntekijän omalla ilmoituksella esimiehelle, mutta käytänteet tästä vaihtelevat. Varmista aina työsuhteen alussa talon tavat sekä työterveyden tarjoava taho. 1-14 vrk ajalta työnantaja maksaa sairauspoissaolon ajalta työntekijälle täyttä palkkaa, mutta mikäli työsopimus on kestänyt tuohon mennessä alle kuukauden, on korvaus 50 %. 14 vrk jälkeen sairauslomakorvauksesta vastaa Kela.

3. TERVEYSKESKUSLÄÄKÄRIT

3.1 Työaika

Terveyskeskuslääkärien työaika on 38 t 15 min/viikko tai keskimäärin em. tuntimäärä viikossa tasoittumisjaksoa kohden. Enimmäistyöaika 12 kk aikana sisältäen kaikki työt, myös ylityöt, on 48 h x 48 vko. Työpäivään kuuluu puolen tunnin työaikaan kuulumaton ruokatauko ja mikäli työvuoro kestää yli 10h, niin on oltava uusi mahdollisuus ruokailla 15-20 min kahdeksan tunnin työssäolon jälkeen. Työaikaan kuulumattomalla ruokatauolla työpaikalta on lupa poistua. Usein lääkärit ruokailevat myös ensimmäisen ruokailun työaikana, jolloin sen pituus on 15-20 min. Päivittäin kuuluu myös yksi 10 min palautumistauko (esim. kahvitauko), jolloin työpaikalta ei saa poistua.

Terveyskeskuslääkärien työvuoroluettelo on laadittava niin, että säännöllinen työaika riittää työtehtävien suorittamiseen. Lääkärisopimuksessa on erikseen maininta siitä, että uran alkuvaiheessa olevien lääkäreiden osalta on huomioitava

pidempi vastaanottoaika. Lisäksi kouluttaja- ja tutorlääkäreille on varattava riittävä aika myös tämän työtehtävän hoitoon.

3.1.1 Laajennettu säännöllinen työaika

Säännöllistä työaika voidaan työnantajan päätöksellä sijoitella ma-to klo 7.30-20 välille ja pe klo 7.30-18 välille. Tästä laajemmasta työajan sijoittelusta maksetaan laajennetun toiminnan korvauksena 5-6 % tehtäväkohtaisesta palkasta, jos työvuoroja on 1-2 ja 7-9 % tehtäväkohtaisesta palkasta, jos työvuoroja on 3-5 kalenterikuukaudessa. Lisäksi klo 18-22 välisenä aikana tehdystä laajennetusta säännöllisestä työstä maksetaan iltatyökorvaus 15% korottamattomasta tuntipalkasta. Laajennettuja työvuoroja voi olla työnantajan määräämänä enintään viisi kertaa kuukaudessa. Mikäli lääkäri haluaa itse tehdä laajennettuja työvuoroja enemmän, se on sovittava erikseen työnantajan kanssa.

Päivystys ja kiirevastaanotto eivät ole em. laajennetun toiminnan työtä eli esim. klo 16 eli perinteisen virkana päättymisen jälkeen voi kaksi lääkäriä samassa työpaikassa tehdä eri hommia: toinen tekee yhä säännöllistä työaika (esim. klo 10-18) ja toinen jo päivystä (klo 16-22).

3.1.2 Arkipyhien vaikutus työaikaan

Pitkäperjantain, toisen pääsiäispäivän, helatorstain ja juhannusaaton sisältävillä sekä niillä viikoilla tai työaikajaksoilla, joilla uudenvuodenpäivä, loppiainen, vapunpäivä, itsenäisyyspäivä, jouluaatto, joulupäivä tai tapaninpäivä sattuu muuksi päiväksi kuin lauantaiksi tai sunnuntaiksi, työviikon tai työaikajakson säännöllinen työaika on 7 tuntia 39 minuuttia normaalia lyhyempi. Mikäli samalle työaikajaksolle sattuu kaksi tai useampi edellä mainituista arkipyhistä, on työaika sillä viikolla kutakin yllämainittua arkipyhää kohden em. tuntimäärää lyhyempi.

Tätä kohtaa ei sovelleta, mikäli palvelussuhde ei kestä yhtään täyttä työviikkoa/työaikajaksoa (esimerkiksi alle viikon mittaiset sijaisuudet pyhien ympärillä).

3.2 Peruspalkka

Minimikuukausipalkka on kaikkialla terveystieteiden keskuksien lääkäreille sama.
Vähimmäiskuukausipalkka 1.8.2020 lukien:

Lääketieteen kandidaatti: 2 655,23 €

Laillistettu lääkäri: 3 417,91 €

Laillistettu lääkäri; YEK tai vähintään 3 vuotta*

Laillistetun lääkärin tehtävässä/virassa 3 915,39 €

*Palvelusaika lasketaan KVTES:n työkokemuslisämääräysten mukaan ja palvelusaikaan lasketaan vain laillistettuna lääkärinä työskentely (ts. ei kandiaikaa). Palvelusajasta on toimitettava todistus työnantajalle pyydettäessä.

3.2.1 Tuntipalkan laskeminen

Lisä-, yli-, ilta-, yö-, lauantai-, sunnuntai- ja aattotyön sekä päivystyskorvausten rahakorvausten laskemiseksi tarvittava tuntipalkka terveyskeskuslääkäreillä saadaan jakamalla kalenterikuukauden varsinainen palkka luvulla 160.

3.3 Toimenpidepalkkiot, todistus- ja lausuntopalkkiot

Peruspalkan lisäksi terveyskeskuksessa maksetaan tietyistä toimenpideluettelon toimenpiteistä niiden vaikeusasteesta riippuen taulukon 3 mukaan. Toimenpidepalkkiot maksetaan LS:n mukaisesti täysimääräisinä kaikille lääkäreille, myös lääketieteen kandidaateille. Toimenpidelistaus löytyy tämän oppaan lopusta kohdasta 7.

Taulukko 3. Toimenpidepalkkiot 1.8.2020 lukien (lisätyön ja päivystysmuotojen kuvaus jäljempänä)

Toimenpide-ryhmä	Esimerkki ryhmän toimenpiteestä	Säännöllinen työaika	Kliininen lisätyö	Työpaikka-päivystys	Poikkeava työpaikka päivystys ja vapaamuotoinen päivystys
R 0	Puhelinkonsultaatio	2,71	3,54	3,54	3,54
R I	Poskiontelopunktio/huuhtelu	7,35	9,62	9,62	9,62
R II	Resuskitaatio	11,10	14,68	14,68	14,68
R III	Infarktin liotushoito	27,13	35,43	35,43	35,43

3.4 Kliininen lisätyö ja ylityö

Kliininen lisätyö on muun kuin täyden työajan ulkopuolella tapahtuvaa vapaaehtoisuuteen perustuvaa työtä eli ei siis perustyötä, päivystystyötä tai ylityötä. Kliinisen lisätyön pitää olla työnantajan kanssa etukäteen sovittua. Potilaan käynnistä lääkärin luona kliinisen lisätyön aikana maksetaan 1.8.2020 alkaen 10,64€, yli 45 minuuttia kestäneestä potilaskäynnistä 4,47€:n lisäys aina alkavalta neljänneštunnilta ja 13,07€ käynnistä potilaan luona eli kotikäynnistä sekä toimenpidepalkkiot taulukon 3 mukaan. Palkkiot maksetaan täysimääräisinä myös lääketieteen kandidaateille.

LS:n mukaan korvattavaa ylityötä on työnantajan aloitteesta tehtävä normaalin työajan ylittävä työ, joka ei ole päivystystyötä, eikä kliinistä lisätyötä. Käytännöt ylitöiden korvaamisesta voivat vaihdella työpaikkakohtaisesti. Mikäli ylitöistä maksetaan, ovat ylityökorvaukset kultakin ylityötunnilta 50 %:lla korotettu tuntipalkka. Ylityöt voidaan vastaavasti korvata antamalla ylityötunteja vastaava vapaa- aika. Käytännössä ylitöiden maksaminen ei ole aina näin yksinkertaista, vaan epäselvyyttä voi olla esimerkiksi siitä, mikä määrittää työnantajan aloitteesta tehtäväksi työksi. Kandidit ovat ymmärrettävästi alkuun hieman hitaampia työntekijöitä, joten ylitöitä saattaa tästä syystä kertyä. Ylitöiden seuraamis- ja merkkäkäytänteet vaihtelevat paikoittain. Tästä on hyvä keskustella työnantajan kanssa heti alkuun, jotta vältetään ikäviltä yllätyksiltä.

3.5 Päivystys

Päivystyksellä tarkoitetaan työnantajan määräykseen perustuvaa lääkärin olemista työpaikalla tai muualla valmiina työskentelemään säännöllisen työaikansa ulkopuolella. Päivystys on kiireellistä hoitoa ja hoidon arviointia, jota ei voida siirtää ilman hengenvaaraa tai terveydellistä haittaa. Selvitä, kuuluuko sinulle päivystysvelvollisuutta. Terveyskeskuspäivystys jaetaan kolmeen eri tyyppiin: työpaikkapäivystykseen, poikkeavaan työpaikkapäivystykseen ja vapaamuotoiseen päivystykseen. Seuraavassa kuvataan kunkin ominaispiirteitä ja palkkausta. Ns. keikkapäivystystä ei enää ole olemassa, mutta työnantajan kanssa voi edelleen sopia ns. könttäsommista.

Lääkäriä ei ilman suostumustaan tule velvoittaa päivystämään työpaikkapäivystyksenä yli 5 krt/kk eikä yli 85 h/kk eikä vapaamuotoisena päivystyksenä yli 6 krt/kk. Työaikalain pääsäännön mukaan kunkin työvuoron alkamisesta seuraavan 24 h aikana tulee lääkärin saada vähintään 11 h keskeytymätön lepo, mikä käytännössä tarkoittaa korkeintaan 13 h työvuoroa. Lääkärisopimuksessa sovittiin kahdesta poikkeustilanteesta. Jos työrupeaman aikana klo 23-08 välillä on vähintään 3 tunnin, työaikaan kuuluva keskeytymätön lepoaika, voidaan vuorokausilepo jättää kokonaan antamatta ja antaa se korvaavana lepoaikana. Toinen vastaava tilanne on silloin, jos kyse on korkeintaan klo 23 asti jatkuvasta yhteispäivystyksestä tai jaetusta työpaikkapäivystyksestä. Mikäli vuorokausilepo jää jostain syystä saamatta, on työnantaja korvattava se lepoaikana niin pian kuin mahdollista, mutta maksimissaan 14 vrk kuluessa. Korvaavaa viikkolepoa ei voida antaa ilman lääkärin suostumusta rahana, vaan se tulisi

lähtökohtaisesti korvata lyhentäen säännöllistä työaikaa vastaavalla tuntimäärällä. Tarkempaa tietoa uusista työaikalain kuvioista löytyy Lääkärisopimuksesta.

Raskaana oleva viranhaltija tulee vapauttaa klo 23-06 välisestä yötyöstä.

3.5.1 Työpaikkapäivystys

Työpaikkapäivystyksellä tarkoitetaan päivystystä, jota lääkäri on määrätty suorittamaan päivystyspaikasta riippuen joko ympärivuorokautisena illasta aamuun tai yleisimmin osavuorokautisena illasta yöhön, kuitenkin vähintään klo 22 saakka (kts. 2.4.1.). Lääkärinä ei ilman suostumustaan tule velvoittaa päivystämään työpaikkapäivystyksenä yli 5 krt/kk eikä yli 85 h/kk.

Työpaikkapäivystyksen päivystyskorvaukset

Terveyskeskus- ja sairaalalääkärille maksetaan säännöllisen työajan lisäksi tehdyn työpaikkapäivystyksen tunneilta sekä vapaamuotoisen päivystyksen että poikkeavan työpaikkapäivystyksen aktiiviyötunneilta taulukon 4 mukaisella kertoimella korotettu varsinaisesta palkasta laskettu tuntipalkka (kts. Kohta 3.2.1. tuntipalkan laskemisesta) tai annetaan vastaava vapaa-aika. Rahakorvaus kultakin päivystystunnilta riippuu siis viikonpäivästä ja vuorokaudenajasta.

Taulukko 4. Työpaikkapäivystyksen sekä muiden päivystysmuotojen aktiiviyötuntien tuntipalkkakertoimet päivystyskorvauksen laskemista varten

	Klo 0-8	Klo 8-15	Klo 15-18	Klo 18-22	Klo 22-24
Maanantai	3	-	1,75	1,75	2,5
Tiistai-torstai	2,5	-	1,75	1,75	2,5
Perjantai	2,5	-	1,75	2,25	3
Lauantai-sunnuntai*	3	2,25	2,25	2,25	3

*sekä juhlapyhät, niiden aatot klo 18 alkaen, juhannusaatto ja muuksi päiväksi kuin sunnuntaiksi sattuva jouluaatto.

Mikäli lääkäri on ollut klo 23 jälkeen tekemässä työpaikkapäivystystä, seuraava työpäivä (ma-pe) on vapaata joko kokonaan tai osittain siten, että työpäivän pituus

on enintään työtehtävien vaihtoon mahdollisesti kuluva aika (1/2 - 2 h). Tältä työpäivältä vähennetään vajaaksi jäävien tuntien palkka korottamattomana tuntipalkkana. Säännöllisestä työajasta maksetaan työtunteja vastaava tuntipalkka.

Esimerkki

Kalle Kandin työpaikalla maksetaan kandeille LS:n määrittämää minimipalkkaa eli 2 655,23 €. Tästä laskettuna perustuntipalkka on $2\,655,23 \text{ €} / 160 = 16,60 \text{ €}$. Kalle päivystää arkena klo 15 - 08, joten päivystyskorvausta tulee $7 \times 1,75 \times 16,60 \text{ €} + 10 \times 2,5 \times 16,60 \text{ €} = 613,04 \text{ €}$.

3.5.2 Poikkeava työpaikkapäivystys ja vapaamuotoinen päivystys

Poikkeavalla työpaikkapäivystyksellä tarkoitetaan työpaikalla eli päivystyspisteessä suoritettavaksi määrättyä päivystystä, jossa aktiivisuuden määrä on vähäinen (n. 20 - 40 %). Kaikki työpaikalla oloaika, myös ei-aktiivinen aika, lasketaan työajaksi. Ei-aktiivisiin tunteihin voidaan soveltaa ns. Opt-out-menettelyä, jolloin työnantaja ja lääkäri voivat sopia, ettei ei-aktiivista päivystysaikaa huomioida työajan enimmäismäärän laskennassa.

Vapaamuotoisella päivystyksellä tarkoitetaan muualla kuin työpaikalla suoritettavaksi määrättyä päivystystä. Vapaamuotoisessa päivystyksessä lääkäri on päivystyspisteessä vain tarvittaessa. Lääkäri voi päivystää, vaikka kotonaan, mutta on velvollinen olemaan tavoitettavissa esimerkiksi puhelimitse. Valmiusaika tarkoittaa aikaa, jonka kuluessa päivystäjän tulee työhön kutsumisesta olla työpaikalla valmiina työhön. Vapaamuotoista päivystystä on etenkin pienissä terveyskeskuksissa, joissa käyntimäärät ovat vähäiset etenkin öisin. Työnantaja määrittelee vuosittain valmiusajan, jossa lääkärin on saavuttava työpaikalle. Lääkäreitä ei ilman suostumustaan tule velvoittaa päivystämään vapaamuotoisena päivystyksenä yli 6 krt/kk.

Muu kuin työpaikkapäivystys on yleisintä pienemmissä kunnissa sijaitsevilla terveyskeskuksissa. Mikäli lääkäri saa itse valita suorittaako päivystyksen työpaikkapäivystyksenä vai vapaamuotoisena päivystyksenä, niin päivystyskorvaukset maksetaan vapaamuotoista päivystystä koskevien määräysten mukaan. Tätä menetelmää käytetään esimerkiksi silloin, kun päivystys on määrätty vapaamuotoiseksi, mutta lääkäri asuu niin kaukana päivystyspisteestä, ettei vapaamuotoinen päivystys valmiusajan puitteissa ole mahdollista.

Peruskorvaus

Kultakin poikkeavan työpaikkapäivystyksen ja vapaamuotoisen päivystyksen päivystystunnilta maksetaan vähintään taulukon 5 peruskorvaus. Korvaus lasketaan lääkärin korottamattomasta tuntipalkasta tai annetaan vastaava vapaa-aika. Viikonloppukorvaus maksetaan perjantaista/arkipyhää tai joulu- ja juhannusaattoon edeltävästä arkipäivästä klo 18.00 maanantaihin/ensiksi seuraavaan arkipäivään klo 8.00.

Taulukko 5. Valmiusaikariippuvainen tuntipalkan kerroin päivystyskorvausta laskettaessa

	Lääkärille määrätty valmiusaika	
	Enintään 30 min	Yli 30 min
Arkipäivä	> 25 %	> 19 %
Viikonloppu	> 36 %	> 26 %

Poikkeavan työpaikkapäivystyksen ja vapamuotoisen päivystyksen muuttuessa aktiivityöksi aktiivityöstä maksetaan ajankohtaa vastaavan tavanomaisen työpaikkapäivystyksen mukainen palkka tai annetaan vastaava vapaa-aika (taulukko 4). Mikäli vapaamuotoisen päivystyksen aktiivityö kestää alle tunnin, suoritetaan aktiivityöstä aktiivityökorvaus yhdeltä tunnilta. Jos saman tunnin aikana on useampia aktiivityöpätkiä, niin maksetaan yhden tunnin korvaus.

3.5.3 Toimenpidepalkkiot päivystyksen aikana

Toimenpidepalkkiot maksetaan korotettuina kuten taulukossa 3 päivystysmuodosta riippuen.

3.6 Lomakorvaukset ja lomaraha

Lomakorvaus muodostuu siten, että vuosilomapäiviä kertyy työssäolokuukautta kohti tietty määrä vaihdellen työsuhteen pituuden ja työkokemuksen mukaan. KVTES:n mukaan alle vuoden mittaisista työ- ja virkasuhteista saa vuosilomapäivä seuraavasti:

Töissä 1 kk: 2 päivää

Töissä 2 kk: 4 päivää

Töissä 3 kk: 5 päivää, kun työkokemusta kyseiseltä alalta on alle 15 vuotta

Lomapäiviin oikeuttaa kalenterikuukausi, jonka aikana työntekijä on ollut töissä vähintään 35 h tai 14 työpäivää JA kuukauden aikana yhtäjaksoinen palvelussuhde on kestänyt vähintään 16 kalenteripäivää. Nämä lomapäivät jäävät kandeilla usein lyhyiden työsuhteiden vuoksi käyttämättä, vaikkakin lomapäivien käyttö on sopimuskohtaista. Työnantajan tulee maksaa pitämättömät lomapäivät työsuhteen päätyttyä lomakorvauksena. Lomakorvaus lasketaan jakamalla lomakorvauksen laskemisajankohdan varsinainen kuukausipalkka luvulla 20,83 ja kertomalla se pitämättömien vuosilomapäivien lukumäärällä.

Lomakorvauksen lisäksi jokaiselta täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta saadaan myös lomarahaa, joka lyhyissä työsuhteissa on 4 % maksetuista palkoista. Lomarahaa on mahdollista saada myös vapaana, mutta kuten vuosilomapäivienkin kohdalla, kandi saavat yleensä nämä etuudet rahana.

Ansiotuloksi katsottavat lomakorvaukset maksetaan työsuhteen päättyttyä, mikä kannattaa huomioida opintotuen tuloarajaa laskiessa.

3.7 Sairauspoissaolo

Myös kandi voi sairastua lyhyenkin työjakson aikana. Monesti lyhyet poissaolot (1-3vrk, paikoittain pidemmätkin jaksot) onnistuvat työntekijän omalla ilmoituksella esimiehelle, mutta käytänteet tästä vaihtelevat. Varmista aina työsuhteen alussa talon tavat sekä työterveyden tarjoava taho. 1-14 vrk ajalta työnantaja maksaa sairauspoissaolon ajalta työntekijälle täyttä palkkaa, mutta mikäli työsuhteen on kestänyt tuohon mennessä alle kuukauden, on korvaus 50 %. 14 vrk jälkeen sairauslomakorvauksesta vastaa Kela.

3.8 Terveyskeskustyötä - firman kautta vai suoralla sopimuksella?

Viisi vuotta opiskelleelle kandidaatille satelee työtarjouksia terveystieteiden keskuksista kiihtyvällä tahdilla. Yhtenä kysymyksenä nousee esille työskennelläkö yrityksen kautta vai suoralla sopimuksella kuntaan. Vastaus on mitä suurimmassa määrin edunvalvonnallinen, sillä vertailu on vaikeaa. Seuraavassa sitä on yritetty tehdä hieman helpommaksi.

Terveystieteiden keskuksen viransijaisen peruspalkka kandidaatille on LS:n mukaan 2 655,23 € euroa 1.8.2020 alkaen. Käytännössä LS:n minimipalkalla työhön voi lääketieteen kandidaattia tavoitella edelleen melko harva terveystieteiden keskus, sillä realistinen palkkataso on yleensä reilusti korkeampi. Kunnallinen lääkärisopimus määrittää myös vuokralääkärien palvelusuhteiden vähimmäisehdot.

Yrityksen kanssa sopiessasi palkka määräytyy ainoastaan teidän keskinäisellä sopimuksellanne, joten etuasi valvot ainoastaan sinä itse. Valitsetpa kumman työnantajan hyvänsä, muista neuvotella. Selvitä sisältääkö tarjottu palkka lääkäriin suoran sopimuksen palkkaan muutoin lisättävät korvaukset, kuten toimenpiteet, mahdolliset käyntipalkkiot/nuppitaksat ym. ja lomakorvaukset vai onko kyseessä könttädiili.

3.8.1 Sairauspoissaolot

Sairauspoissaoloa ei tule vähentää palkasta, vaan sairausajan palkka tulee maksaa suunnitellun työn mukaisesti KV-TESin mukaisesti.

3.8.2 Työaika

Yrityksen kautta työaika on yleensä sovittavissa, mutta yleisimmin edellytetään kahdeksantuntista työpäivää, millä on merkitystä lähinnä kuukausipalkkalaiselle. Ota aina huomioon työskentelyjaksolta kertyvien työpäivien lukumäärä palkanmaksua ajatellen.

3.8.3 Toimenpidepalkkiot

Julkisen työnantajan palveluksessa olet terveyskeskuslääkärinä oikeutettu toimenpidepalkkioihin. Näiden kokonaissumma kuukaudessa nousee yleensä usein satoihin euroihin. Yritykset eivät yleensä korvaa toimenpidepalkkioita erikseen, vaan voivat kertoa niiden sisältyvän tarjottuun palkkasummaan.

TAKE HOME MESSAGE

- Laske ja vertaile, onko sinulle tarjottu oikean suuruinen korvaus suhteessa potilasmäärään ja olosuhteisiin.
- Palkkakuitin oikeellisuus kannattaa aina tarkistaa! Muista, että lomarahat maksetaan yleensä työsuhteen päättymisen jälkeen, joten huomioi tämä esimerkiksi nostaessasi opintotukia.
- Päivystyskorvaus kasvaa usein LS:n mukaisena kannattavammaksi, mitä enemmän päivystyspisteessä on kävijöitä.
- Älä anna suurilta kuulostavien könttäkorvauksien hämätä, vaan laske eri sopimusmallien mukaan mahdolliset palkat ja vertaile.
- Muista tarvittaessa neuvotella palkastasi, tämän voit tehdä aina! - niin suoran sopimuksen kuin vuokralääkäriyritysten kautta töistä sopiessasi.

4. TOIMENPIDELUOKITUKSET JA -PALKKIOT TERVEYSKESKUKSESSA

Toimenpidepalkkiot maksetaan LS:n mukaan täysimääräisinä kaikille lääkäreille, myös lääketieteen kandidaateille. Selvitä työpaikkasi paikallinen käytäntö palkkioiden suhteen (esim. minkä kuukauden palkan yhteydessä toimenpidepalkkiot maksetaan). Monesti terveyskeskuksissa puhutaan "tilastoinneista".

Toimenpidepalkkiot ovat osa palkkaasi, mutta sinun täytyy itse merkitä ylös jokainen tekemäsi toimenpide talon tavalla. Merkitse toimenpiteet myös omiin muistiinpanoihin, jotta voit myöhemmin tarkistaa palkkakuitin oikeellisuuden.

Tutustu toimenpideluetteloon ja toimenpiteiden kriteereihin huolella, jotta osaat merkitä kaikki sinulle kuuluvat toimenpiteet oikein.

Huomaa myös, että puhelinkonsultaatioon täytyy liittyä hoito-ohje, pelkkä potilaan vastaanotolle pyytäminen tai seuraavan ajan varaaminen ei riitä korvauksen saamiseksi. *Konsultaatiopalkkiot edellyttävät myös erillistä dokumentointia sairaskertomukseen.*

Myös tietyt terveyskeskuslääkärin suorittamat radiologiset tutkimukset (esimerkiksi ultraäänitutkimukset) ovat korvattavia. Nämä edellyttävät asiaankuuluvaa osaamista (Toimenpideryhmä RU I). Lisäksi on vielä olemassa toimenpideryhmä RU II sekä RR I - RR II vaativimmille toimenpiteille, joista lisätietoja varsinaisesta työehtosopimuksesta. Korvattavien toimenpiteiden luettelo löytyy Kandin työoppaan loppupäästä (kohta 7). Vielä kattavammat soveltamisohjeet joihinkin toimenpiteisiin löytyy esimerkiksi Kuntatyönantajien nettisivuilta, mutta kokeneemmat kollegat ovat tässä myös iso apu!

5. LÄÄKETIETEEN OPISKELIJAN TOIMIMINEN LAILLISTETUN AMMATTIHENKILÖN TEHTÄVÄSSÄ - VALVIRA

Neljän vuoden opinnot suorittanut lääketieteen opiskelija

Lääketieteen opiskelija, joka on suorittanut hyväksytysti neljän ensimmäisen vuoden opinnot, voi toimia tilapäisesti lääkärin tehtävissä erikoissairaanhoidon toimintayksikössä tai terveyskeskuksen vuodeosastolla laillistetun lääkärin johdon ja valvonnan alaisena. Opiskelijalla pitää olla suoritettuna myös sen erikoisalan opintojaksot, johon kuuluvissa tehtävissä hän aikoo toimia. Opiskelijalle on nimettävä kirjallisesti ohjaajalääkäri.

Jos edellä mainituissa tehtävissä toimivalla opiskelijalla on myös niihin liittyviä päivystävän lääkärin tehtäviä, hänen on toimittava laillistetun lääkärin välittömässä johdossa ja valvonnassa eli vanhemman kollegan rinnalla. Samoin edellytyksin opiskelija voi toimia myös ympärivuorokautisessa yhteispäivystyksikössä, jos hänen tehtävänsä on mahdollista rajata suoritettujen erikoisalan perusopintojen mukaisesti esimerkiksi sisätauteihin.

Viidennen vuoden opinnot suorittanut lääketieteen opiskelija

Suomessa tai ulkomailla opiskeleva lääketieteen opiskelija, joka on suorittanut hyväksytysti vähintään viiden ensimmäisen opintovuoden opinnot, voi toimia tilapäisesti lääkärin tehtävissä erikoissairaanhoidon toimintayksikössä tai perusterveydenhuollon toimintayksikössä.

Päivystäjänä toimiessaan viiden vuoden opinnot suorittaneella opiskelijalla on oltava nimetty takapäivystäjä, joka on itsenäisesti ammattiaan harjoittamaan oikeutettu

lääkäri. Päivystyksyksikössä on kuitenkin oltava kaikkina vuorokauden aikoina paikalla laillistettu lääkäri johtamassa toimintaa.

Ulkomailla lääketiedettä opiskeleva opiskelija

Ulkomailla lääketiedettä opiskelevan säännöt määritetään pääsääntöisesti samojen periaatteiden mukaisesti, kun hän on suorittanut asianmukaisesti neljännen tai viidennen vuoden opinnot sekä sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston mahdollisesti määräämät muut opinnot ja harjoittelun. Käytänteet ja vaaditut asiakirjat voivat hieman vaihdella riippuen opiskelumaastasi. Suomen kansalaisille kielikoetta ei ole, työnantajat ovat velvoitettuja takaamaan, että heidän työntekijänsä omaavat tarvittavan tasoisen kielitaidon.

6. TERVEYDENHUOLLON AMMATTIKORTTI

Esimerkiksi e-reseptin tekemiseen ja Kanta-arkistoon pääsyyn tarvitaan terveydenhuollon ammattikortti eli ns. varmennekortti tai vrk-kortti. Lääketieteen opiskelija voi hankkia ammattikortin suoritettuaan ensimmäisen neljän vuoden opinnot, saatuaan niistä merkinnän Valviran hallinnoimaan Terhikki- rekisteriin ja saatuaan oman SV-numeron. Varmennekortti myönnetään terveydenhuollon ammattilaisille potilastietojärjestelmiin tunnistautumiseen. Varmennekortin saa Väestörekisterikeskuksen rekisteröidyistä toimipisteistä. Lähimmän pisteen yhteystiedot saat esimerkiksi oman työpaikkasi HR-pisteestä.

Työpaikasta riippuen varmennekortin voi saada työ- tai virkasuhteessa ollessaan ilmaiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriö suosittelee, että työpaikka kustantaa kaikki lääkärin työvälitteet, mukaan lukien varmennekorttiin liittyvät maksut. Opiskelijan kannattaa selvittää asia työpaikalta ja ainakin henkisesti varautua palvelumaksuun, joka on noin 40 euroa.

1.1.2017 alkaen sähköisen reseptin käyttö on ollut pakollista ja vain painavissa poikkeusolosuhteissa voi käyttää paperireseptiä. Terhikki- rekisterimerkinnän puuttuminen ei ole Valviran ohjeistuksen mukaan poikkeustapaus käyttää paperireseptiä. Käytännössä reseptien määräämiseen tarvitetset siis varmennekortin.

Erikseen ei ole opiskelijan varmennekorttia, vaan opiskelijan ammattikorttia käsitellään kuten muitakin SOTE-alan kortteja. Jo myönnettyä korttia ei voida tietoturvasyistä päivittää, vaan aina henkilötietojen tai oikeuksien, esimerkiksi siirryttäessä 4. vuosikurssilta 5. vuosikurssille, päivittyessä tulee hankkia uusi varmennekortti. Varmennekortti on voimassa 5 vuotta, ellei ammattikorttioikeuteen liity jokin rajoittava tekijä. Kortin voi tilata joko kuvallisena tai kuvattomana. Korttia hakiessasi tarvitset mukaasi voimassa olevan passin tai henkilökortin (HUOM! Ajokortti ei riitä).

6.1 Kortinhankintaprosessi (4. vsk):

1. Opiskelija suorittaa kaikki neljännen vuoden opinnot.
2. Tiedekunnan opintotoimisto vahvistaa käydyt opinnot ja lähettää tiedot Valviraan.
3. Valvira vastaanottaa tiedot, tarkistaa ja merkitsee opiskelijan Terhikki-rekisteriin. Valvira lähettää opiskelijalle postitse kirjallisen ilmoituksen ja yksilöintitunnuksen eli SV-numeron. Yksilöintitunnusta voi tiedustella Valvirasta myös puhelimitse, kunhan omat tiedot ovat Terhikkiin ilmaantuneet.
4. Opiskelija voi tilata varmennekortin esimerkiksi kesätyöpaikkansa läheisestä vrk-toimipisteestä. Muista ottaa henkilötodistus (passi tai henkilökortti) mukaan.
5. Tilaus lähetetään ja opiskelija saa tilapäisen varmennekortin vrk-toimipisteestä. Opiskelija pääsee tekemään mm. sähköisiä reseptejä.
6. Lopullinen varmennekortti saapuu vrk-toimipisteeseen.

6.2 Kortinhankintaprosessi (5. vsk ja 6. vsk):

1. Opiskelija suorittaa viidennen tai kuudennen vuoden opinnot.
2. Tiedekunnan opintotoimisto vahvistaa käydyt opinnot ja lähettää tiedot Valviraan.
3. Valvira vastaanottaa, tarkistaa ja päivittää opiskelijan tiedot Terhikki-rekisteriin. Tässä vaiheessa vanha ammattikortti lakkaa toimimasta!
4. Opiskelija ottaa yhteyttä vrk-toimipisteeseen ja tilaa uuden kortin aiempaan tapaan.

6.3 Mahdollisia syitä varmennekortin toiminnan lakkaamiselle ovat:

- Kortti on vanhentunut. Kortti on voimassa viisi vuotta kerrallaan.
- Ammattioikeuden voimassaolo on päättynyt, kun henkilölle on merkitty valvontaseuraamus.
- Olet aloittanut opintosi yli 10 vuotta sitten. Lääketieteen opiskelijaoikeuden ammattioikeuden voimassaolo päättyy automaattisesti, kun opintojen

alkamisesta on kulunut 10 vuotta, mikäli opiskelija ei ole valmistunut lääketieteen lisensiaatiksi.

- Olet valmistunut tai ammattioikeutesi on päivittynyt. Lääketieteen opiskelijaoikeuden ammattioikeus päättyy automaattisesti, kun hänet merkitään laillistetuksi lääkäriksi tai ammattioikeus päivittyy esimerkiksi 4. vuosikurssin lääketieteen kandidaatin oikeuksista 5. vuosikurssin lääketieteen kandidaatin oikeuksiin.
- Vaihdoit nimeä. Tällöinkin on tilattava uusi kortti, vaikka oikeudet pysyvät ennallaan.
- Kortti on vaurioitunut. Mikäli mikään yllä olevista syistä ei ole mahdollinen, ota yhteyttä työpaikkasi vrk-toimipisteeseen.

Lähde: Valvira, Väestörekisterikeskus

6.4 Ulkomaat: Valviran oikeuksien hakeminen ja kortinhankintaprosessi

1. Opiskelija suorittaa kaikki 4. tai 5. vuoden opinnot
2. Kun kaikki kurssien merkinnät ovat näkyvissä, täytä omalta osaltasi ja pyydä koulusi opintotoimistoa tai dekanaattia täyttämään Valviran sivuilta löytyvä lomake.
3. Liitteeksi hakemukseen vaaditaan opintorekisteriote (joko alkuperäinen tai virallisesti oikeaksi todistettu versio). Liitteeksi tulee laittaa myös virallinen kopio voimassa olevasta Suomen passista, jotta voidaan varmistua hakijan henkilöllisyydestä ja kansalaisuudesta.
4. Jos olet opiskellut eri yliopistoissa lääketiedettä, niin kaikista yliopistoista on liitettävä asianmukaiset paperit hakemukseen. Huomioitavaa on, että jos sinulla on hyväksiluettuja opintoja, niin näiden osalta tulee liittää myös opintorekisteriote hakemukseen. Opintorekisteriotteessa tulee näkyä päivämäärät hyväksiluettujen kurssien suorituksista
5. Pyydä, että dekanaatista lähetetään Valviralle sähköpostitse lisävarmennus, että olet saavuttanut vaaditun vaiheen opinnoissasi. Sähköposti tulee laatia seuraavaa asiakirjapohjaa käyttäen: "Student (name, surname and social security number) has passed all theoretical and practical studies for the 4th/5th study year". Sähköpostivahvistus toivotaan lähetettäväksi Kirjaamon yleisiin osoitteisiin terhikki@valvira.fi ja kirjaamo@valvira.fi Lisäksi kannattaa pyytää sähköpostista kopio myös omaan sähköpostiosoitteeseesi. Viestin lähettäjän ei tarvitse olla itse dekaani.
6. Tarkista, että olet hankkinut kaikki tarvittavat liitteet ja postita hakemus Valviraan liitteineen. Kirjattuna kirjeenä voit seurata postin lähetysseurannasta, että kirje menee perille.

Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto Valvira
PL 43
00521 Helsinki
Finland

Valvira pyrkii käsittelemään hakemuksen kuukauden kuluessa. Käsittelyaika alkaa siitä, kun kaikki tarvittavat asiakirjat ovat saapuneet Valviraan. Kun hakemuksesi on käsitelty, ilmestyvät tiedot JulkiTerhikkiin. Saat postitse hyväksymistodistuksen ja SV-numerosi, kuten myös laskun käsittelystä. SV-numeron saamisen jälkeen voit hakea VRK-korttia, kuten aikaisemmin neuvottu (kts. kohdat 6.1 / 6.2)

Lähde: Valvira-ohjeita ulkomailla opiskeleville (täältä myös lisäohjeita!) sekä Kandin työopas 2019.

7.TOIMENPIDELUETTELO

R 0 Korvattavat toimenpiteet

001 Lääkärin potilaalle puhelimitse tai sähköisesti antama hoito-ohje, jonka lääkäri kirjaa sairauskertomusjärjestelmään.

Ei makseta, jos potilas tulee välittömästi soiton jälkeen hoitoon. Ei makseta, jos ohje annetaan toisen henkilön välityksellä, paitsi niissä tilanteissa, joissa potilas ei esim. ikänsä, ymmärryksensä, kieliongelmiensa tai vammaisuutensa perusteella pysty itse hoitamaan asiaansa.

002 Lääkärin muulle terveydenhuollon ammattihenkilölle suorittama konsultointi, johon liittyy potilaan hoitoa koskeva sairauskertomusjärjestelmään kirjattava hoito-ohje.

Toimenpide korvaa vastaanottokäynnin. Ei korvata, jos potilas tulee konsultoinnin seurauksena välittömästi konsultoivan lääkärin hoitoon. Sairauskertomuksesta tulee löytyä merkinnät konsultaativastauksesta sekä merkintä konsultaation antavasta lääkäristä.

R I Korvattavat toimenpiteet

101 Lääkärin suorittama näöntutkimus silmänpohjatutkimuksineen.

Tutkimus on korvattava toimenpide vain silloin, kun se tehdään potilaan valittaessa näkövikaan tai silmänsairauteen liittyviä oireita tai se muuten tehdään samalla perusteellisuudella esim. diabeetikolle vuositarkastuksen yhteydessä. Tätä toimenpidettä käytetään myös annettaessa dokumentoitu lausunto silmänpohjakuvista.

102 Lääkärin suorittama kuulontutkimus äänirautakokeineen.

Tutkimuksella tarkoitetaan yleislääkäritasosta perusteellista kuulontutkimusta. Korvattava toimenpide vain silloin, kun se tehdään potilaan valittaessa kuulovikaan tai korvasairauteen liittyviä oireita. Tutkimus sisältää otologisen statuksen ja kuiskaustutkimuksen tai audiodiagrammin tulkinnan.

103 Lääkärin suorittama perusteellinen neurologinen tutkimus.

Tarkoitetaan yleislääkärin suorittamaa perusteellista neurologista tutkimusta. Korvattava toimenpide vain silloin, kun se tehdään potilaan valittaessa neurologisia oireita tai on syytä epäillä, että oireiden takana voi olla neurologista selvittelyä vaativa syy tai tutkimus tehdään vastaavalla perusteellisuudella muusta syystä. Ei korvattava, kun tutkimus tehdään orientoivana neurologisena tutkimuksena esim. ajokorttitutkimuksen yhteydessä.

105 Kardiorespiratorinen kokonaisarvio laboratoriotutkimuksineen.

Tutkimuksella tarkoitetaan esim. vuosittain tapahtuvaa, tavanomaista vastaanottokäyntiä perusteellisempaa sydän- tai keuhkosairauspotilaan tai verenpainepotilaan tutkimusta. Samassa yhteydessä tulkitaan EKG, thorax-rtg, hengitysfunktiotutkimuksia ja/tai laboratoriotutkimuksia. Lisäksi korvattava silloin, kun joudutaan tekemään akuutissa vaiheessa perusteellinen sydän- ja keuhkosairauspotilaan kliininen tutkimus ja voidaan ottaa ja tulkita edellä mainittuja lisätutkimuksia.

106 Pinnalliset leikkaukset, haavojen revisio ja suturaatio.

Arvio haavojen suturoimisessa toimenpide R I 106:n ja R II 206:n välillä tehdään tapauskohtaisesti ottaen huomioon ajankäyttö ja toimenpiteen vaativuus. Tätä toimenpidettä käytetään myös esim. säärihaavapotilaan haavan revisiossa.

107 Incisiot, joissa puudutus.

108 Rikan poisto silmästä puudutuksessa.

109 Korvakäytävän huuhtelu ja/tai imu.

Myös vaikean externin otiitin imussa, huuhtelussa ja tamponaatiohoidossa.

110 Tärykalvopisto.

Parasenteesi on yksi toimenpide, vaikka se tehtäisiin molempiin korviin.

111 Poskiontelopunktio/huuhtelu.

Poskiontelopunktio on yksi toimenpide, vaikka se tehtäisiin molemmiin puolin.

113 Kynsiin tai kynsivalleihin kohdistuvat leikkaukset, jotka tehdään puudutuksessa.

114 Injektiohoidot muualle kuin lihaksiin tai ihon alle.

Esimerkiksi erilaiset niveliin kohdistuvat lääkeinjektiot. Mikäli reumapotilaalle laitetaan lääkettä useampiin pikkuniveliin samanaikaisesti, kyseessä vain yksi toimenpide. Myös pehmytkudosinjektiot, joiden tarkoituksena esimerkiksi tulehdusprosessin rauhoittaminen jännekiinnitysalueella ovat korvattavia toimenpiteitä.

116 Kipsaus.

117 Psykiatrisen tilan suunnitellut terapiakäynnit (esim. perheterapia).

Käynnit on etukäteen sovittu potilaan kanssa koskemaan tiettyä tavoitteellista hoitoa tai hoidon suunnittelua.

118 Lääkärin suorittama konsultointi, johon liittyy potilaan tutkiminen. Toimenpiteellä tarkoitetaan tilanteita, joissa esimerkiksi nuorempi tai kokemattomampi lääkäri kysyy kokeneemman kollegan mielipidettä potilaan hoidosta ja tämä konsultaation antava lääkäri suorittaa itse potilaan tutkimuksen. Sairauskertomuksesta tulee löytyä saatu konsultaatiovastaus sekä merkinnät konsultaation antavasta lääkäristä, jolle korvaus suoritetaan.

119 Lääkekapselin asettaminen ihon alle. Lähinnä ehkäisy- ja antabuskapselit. Käytetään myös poistettaessa esim. ehkäisykapseleita.

120 Suonensisäisen nestehoidon aloittaminen. Päätös suonensisäisen nestehoidon aloittamisesta siihen liittyvine mahdollisine lääkehoitoineen.

121 Koagulaatiohoidot (nenän limakalvot, kohdunsuu, pinnalliset ihomuutokset).

123 Gynekologinen tutkimus ja siihen liittyvä irtosolunäytteen otto. Toimenpiteeseen kuuluvalla irtosolunäytteen otolla tarkoitetaan lähinnä PAPA-tutkimuksia. Joukkotutkimuksena otettuja irtosolunäytteitä ja äitiysneuvoloissa rutiininomaisesti otettuja irtosolunäytteitä ei kuitenkaan korvata toimenpiteinä.

124 Akupunktiohoidot.

126 Silmänpaineen mittaus.

127 Äänihuulten tutkimus.

128 Luksoituneen nivelen reponointi.

129 Kierukan asettaminen.

130 Tamponaatiohoidot (nenään tai korvaan).

131 Polyypin poisto.

132 Vierasesineen poisto kehon luonnollisista aukoista ja onteloista.

133 Otomikroskopia korvamikroskooppia käyttäen.

134 Ohutneulabiopsia.

136 Rakkopunktio.

137 Nivelpunktio.

139 Karsastuksen perusteellinen tutkimus.

141 Peräpukamiin kohdistuva ei-leikkauksellinen toimenpide (ligaatio, kryokoagulaatio, trombosoiivat injektiohoidot).

143 Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn selvittely, arviointi ja hoidon suunnittelu sekä hoitosuunnitelman laadinta.

Toimenpide edellyttää yleensä potilaan omakohtaista tutkimista. Toimenpide tulee kysymykseen esimerkiksi monisairaana potilaan lääke- ja muun hoidon kokonaisuutta arvioitaessa ja/tai suunniteltaessa, vanhuspotilaan hoitopaikkaa/ jatkohoitopaikkaa selviteltäessä ja/tai suunniteltaessa ja potilaslaissa tarkoitettua hoitosuunnitelmaa laadittaessa. Toimenpiteestä syntyy tarvittavat merkinnät sairauskertomukseen ja/tai syntyy erillinen todistus/lausunto.

145 Elävän henkilön kliininen (oikeuslääkeopillinen) tutkimus.

Tulee kyseeseen esimerkiksi ulkoisten pahoitpitelyvammojen tutkimuksena.

146 Ensikäynti äitiysneuvolassa.

Liittyy aina terveydentilan arvio ja raskauden keston määrittäminen, lisäksi yleensä käyntiin liittyy yleinen raskauden riskien kartoitus, seulonta- ja tupakka-alkoholivalistus, ohjeet ravinnosta, liikunnasta jne.

147 Lapsille suoritettava viimeinen neuvolatarkastus ennen kouluun menoa.

Tarkastus tehdään 4 vuoden iässä ja siihen kuuluu psyykkisen ja fyysisen kehitystason arviointi sekä sosiaalisten taitojen arviointi ja mahdollisesti tarvittavien tukitoimenpiteiden suunnittelu. Lapsen ja vanhempien suhdetta ja lasten itsenäistymistä tuetaan ja opastetaan ja ohjataan hoitoon kasvatusongelmissa.

148 Koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoon kuuluva tarkastus, jonka yhteydessä tehdään lausunto.

Tarkastus tehdään koulun loppuvaiheessa ja sen yhteydessä voidaan tehdä perusteltuja kannanottoja tai lausuntoja oppilaan soveltuvuudesta suunnittelemiinsa ammatteihin tai tehdään ns. nuorison terveystodistus.

149 Hormonikorvaushoidon aloittaminen joko naiselle tai miehelle.

Tarkoitetaan käyntiä, jonka yhteydessä tehdään kliininen tutkimus ja selvitetään mahdollisen hoidon edut ja haitat sekä suunnitellaan hoidon toteutus ja sovitaan jatkoseurannasta.

150 Verenkierron tutkiminen Doppler-UÄ-laitteen avulla.

Toimenpidettä käytetään tutkittaessa esimerkiksi diabeetikon valtimoverenkiertoa tai säärihaavojen etiologiaa.

151 Muistisairauslääkityksen aloittaminen muistisairaalle potilaalle.

Toimenpiteellä tarkoitetaan käyntiä, jonka yhteydessä lääkkeillä hoidettavaa muistisairautta (Alzheimerin tauti, Parkinsonin tautiin liittyvä dementia) sairastavalle potilaalle tehdään kliininen tutkimus ja selvitetään lääkehoidon indikaatioiden olemassaolo, mahdollisen hoidon edut ja haitat, sekä suunnitellaan hoidon toteutus ja sovitaan jatkoseurannasta. Toimenpide on korvattava neurologian ja geriatrian alan erikoislääkärille lääkehoidon aloittamista koskevan päätöksenteon osalta. Toimenpidettä ei kuitenkaan käytetä, jos samassa yhteydessä tehdään lausunto lääkehoidon korvattavuudesta (R II 225).

Lisäksi toimenpide on korvattava myös muille terveyskeskuksessa työskenteleville lääkäreille lääkähoidon muutosta koskevan arvion ja päätöksenteon yhteydessä (hoidon tehostaminen tai vaihtaminen, yhdistelmähoidon aloittaminen, tarpeettoman lääkähoidon lopettaminen).

R II Korvattavat toimenpiteet

201 Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn laaja selvittely, arviointi ja hoidonsuunnittelu.

Toimenpiteellä tarkoitetaan toimintakyvyn ja hoidontarpeen laajaa selvittelyä ja tähän liittyvää hoitosuunnitelman tekemistä. Toimenpidettä käytetään vastaavissa tilanteissa kuin R I 143 silloin, kun toimenpide vastaa ajankäytöltään ja vaativuudeltaan palkkioryhmän R II toimenpidettä. Toimenpidettä voidaan käyttää esimerkiksi harkittaessa M I lausunnon (tarkkailulähete M I) antamista tai arvioitaessa mahdollista lasten huostaanottoa.

202 Kokonaisvaltainen kuntoutusarviointi.

Tarkoitetaan laajaa toimintakyvyn arviointia, johon yleensä liittyy kuntoutussuunnitelman tekeminen käyttäen esimerkiksi muuta kuntoutushenkilökuntaa apuna. Veteraanikuntoutusta varten tarvittavat tutkimukset ja lausunnot katsotaan tämän ryhmän mukaisiksi, mikäli ne tehdään viranomaisen asiasta antamien ohjeiden perusteella ja veteraanikuntoutuksen valinnan kriteerit ovat ensisijaisesti lääketieteelliset. Mikäli näin ei ole, käytetään toimenpidettä R I 143.

203 Työkyvyn arviointi.

Tarkoitetaan laajaa, perusteellisesta työkyvyn arviointia riippumatta lopputuloksesta. Toimenpide ei tule kyseeseen määrättäessä lyhytaikaista sairauslomaa esimerkiksi SVA- lomakkeella. Rutiininomainen työhöntulotarkastus ei myöskään ole tässä tarkoitettu toimenpide. Toimenpiteeksi ei lueta esimerkiksi asevelvollisten palvelukelpoisuuden selvittämiseksi tehtyjä tarkastuksia tai tavanomaisen T-lausunnon tekemistä. E-lausunnolla ilmaistu työkyvyn arvio on tässä tarkoitettu toimenpide vain, mikäli työkykyä joudutaan laajemmin tutkimaan ja perustelevaan.

204 Leikkauskelpoisuuden arviointi.

Käytetään esimerkiksi tilanteissa, joissa terveyskeskuslääkäriltä etukäteen pyydetään arviota leikkauskelpoisuudesta silmäleikkauksia varten.

206 Suurten haavojen hoito.

Tarkoittaa tilanteita, joissa hoitoon liittyy esimerkiksi vaikeita ja työläitä reviisioita sekä syvempien kudosten kerroksittaista suturointia tai haavojen hoito vie huomattavasti aikaa.

207 Syvät koepalat ja ihonalaiset operaatiot.

Esimerkiksi poistettaessa ihonalaisia kasvaimia tai tehtäessä esimerkiksi imu- tai koekaavintoja, jos niitä ei tehdä selvästi leikkaussaliolosuhteissa, jolloin käytetään toimenpidettä R III 301.

208 Rasitus-EKG.

Käytetään tilanteissa, joissa lääkäri itse valvoo ja tulkitsee tutkimuksen.

210 Allergiatestaus.

Lääkärin suorittama allergiatestauksen arviointi jatkohoitosuosituksin.

211 Luuydinpunctio.

212 Kehon ontelon tyhjennys (keuhkot, vatsa).

216 Resuskitaatiohoito.

Toimenpide on korvattava kaikille elvytykseen osallistuneille lääkäreille, kunhan asiapapereista, vähintään elvytyskertomuksesta, löytyy merkintä lääkärin osallistumisesta elvytykseen. Tätä toimenpidettä käytetään myös sähköisen rytminsiirron yhteydessä.

217 Ihonsiirto.

219 Tympanostomiaputken asennus.

222 Perkutaanisen rakkokatetrin asettaminen.

223 Parafimoosin reponointi.

224 Kuolinsyyn selvittäminen.

Toimenpide ei tarkoita pelkästään kuolintodistuksen allekirjoittamista, vaan ohjeiden ja määräysten mukaista kuolinsyyn selvittelyä. Toimenpiteen korvaus ei tule kysymykseen esimerkiksi syöpäpotilaiden terminaalivaiheessa, jolloin kuolinsyy on etukäteen tiedossa ja kuolema on odotettavissa.

225 Arvio jatkuvan lääkityksen tarpeesta lausuntoineen.

Tulee kyseeseen tehtäessä arviota ja kirjoitettaessa lausuntoa kokonaan tai osittain korvattavien lääkkeiden osalta.

226 Huume-/humalatilatutkimus.

Tarkoitetaan kliinistä tutkimusta joko humalatilan tai huumeiden vaikutuksen selvittämiseksi. Mikäli kliinistä tutkimusta ei tehdä, vaan otetaan ainoastaan verinäyte, Käytetään toimenpidettä R I 120.

227 Endoskopiaturkimukset.

Proktoskopia on korvattava vain, mikäli tutkimus on vaativuudeltaan ja ajankäytöltään R II:n tasoa vastaava.

228 Takatamponaatio nenäverenvuodon hoitona.

230 Kyynelteiden sondeeraus.

231 Murtumareponointi ja kipsaus.

233 Keskuslaskimokanylointi.

R III Korvattavat toimenpiteet

301 *) Leikkaussaliolosuhteissa tehtävät leikkaukset ja vastaavat toimenpiteet, jotka vaativat joko sentraalista johtopuudutusta, rektaalista, intramuskulaari- tai intravenöösianestesiaa tai lyhyttä inhalaatioanestesiaa tai laajaa infiltraatiopuudutusta.

303 Saattohoidon kotikäynti.

304 Lääkärin läsnäoloa vaativa sairaankuljetus.

305 Infarktin liuotushoito.

Tarkoittaa terveyskeskuksessa diagnosoitua sydäninfarktia, sen liuotushoidon aloittamista ja toteuttamista.

*) Tutkimusten lisäksi maksetaan terveyskeskuksen lääkärille palkkiot ultraäänitutkimuksesta.

RU I Korvattavat toimenpiteet (muihin terveyskeskusten lääkäreihin kuin röntgenerikoislääkäreihin sovellettavat radiologiset toimenpiteet)

101 Ylävatsan yleistutkimus.

102 Alavatsan yleistutkimus.

103 Jäännösvirtsan tutkimus.

104 Ehkäisykierukan paikantaminen.

105 Varhaisraskauden toteaminen.

106 Yksittäinen mittakontrolli.